

СХВАЛЕНО

На засіданні педагогічної ради
(протокол № 1 від 31.08 .2022 р.)

Директор школи

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Пишківської ЗОШ І-ІІ ступенів
(№ від 31.08. 2022 р.)

Віталій КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Пишківської загальноосвітньої школи І-ІІ ступенів
на 2022-2023 навчальний рік

Пишківці, 2022

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Загальні положення освітньої програми.
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти у закладі
3. Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні загальної середньої освіти, його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання
4. Опис очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів.
5. Форми організації освітнього процесу
6. Перелік освітніх галузей.
7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми
8. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
9. Навчальний план

1. Загальні положення освітньої програми

Освітня програма –це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня (стаття 33 Закону України «Про освіту», стаття 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Головними завданнями закладу освіти є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виконання Державного стандарту початкової освіти;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціальних навичок, розвиток творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учасників освітнього процесу, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- формування в учасників освітнього процесу свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні загальної середньої освіти, його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання ;
- опис очікуваних результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти;
- форми організації освітнього процесу, в тому числі за індивідуальною формою навчання;
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- освітні галузі та навчальні програми;

- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти у закладі

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється на основі чинних нормативно-правових актів.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть продовжувати здобуття базової середньої освіти з іншого віку.

На виконання Закону України «Про освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту у 2021/2022 навчальному році освітня програма школи розроблена на основі:

для 1-2 класів – Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272);

для 3-4 класів – Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273);

для 5 класу – Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 р. № 235;

для 6-9 класів - «Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня», затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 405

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;

- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти.

Освітня програма та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу.

3. Загальний обсяг навчального навантаження.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для 1 класу – 805 годин/навчальний рік;
- для 2 класу – 875 годин/навчальний рік;
- для 3 класу – 910 годин/навчальний рік;
- для 4 класу – 910 годин/навчальний рік;

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5880 годин/навчальний рік:

- для 5 класу – 1085 годин/навчальний рік;
- для 6 класу – 1155 годин/навчальний рік;
- для 7 класу – 1172,5 годин/навчальний рік;
- для 8 класу – 1207,5 годин/навчальний рік;
- для 9 класу – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти II ступеня

4. Опис очікуваних результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти.

Результати навчання здобувачів освіти повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно- і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації

навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти	
		I ступінь	II ступінь
1	Спілкування державною мовою	<p>Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях</p>	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Здатність спілкуватися іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування</p>	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти	
		I ступінь	II ступінь
3	Математична компетентність	Виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти	
		I ступінь	II ступінь
5	Інформаційно-цифрова компетентність	опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти	
		I ступінь	II ступінь
7	Ініціативність і підприємливість	ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти	
		I ступінь	II ступінь
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;</p>	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти	
		I ступінь	II ступінь
	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором:
основи християнської етики;
рідний край(фізична географія);

початкова військова підготовка;

українознавство;

родинні фінанси;

- роботу в проєктах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків:

1. Вокально-хоровий «Музична мозаїка»(5 год.)

2. «Образотворче мистецтва»(1 год.)

3. «Дебати»(1 год.)

4. «Декоративно-ужиткове мистецтво»(1 год.)

5. «Джура»(2 год.)

6. Оздоровчий волейбол(2 год.)

Всього 12 годин

Наскрізнi лiнii ключових компетентностей:

Наскрізна лінія	Коротка характеристика	
	I ступінь	II-III ступені
Екологічна безпека й сталій розвиток	Формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	<p>формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки</p>	<p>Становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	Формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	---	--

Враховуючи призначення і місце закладу в освітньому просторі заклад освіти працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту базової загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

5. Форми організації освітнього процесу, в тому числі за індивідуальною формою навчання

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу у школі I ступеня є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час, уроки серед природи.

Важливе місце в освітньому процесі належить інтегрованим урокам, які проводяться з метою розкриття загальних закономірностей у різних навчальних предметах. Інтегрований підхід передбачає вибір такої форми проведення уроку, що забезпечує розвиток різних сфер особистості здобувачів освіти.

Інтегроване навчання дозволяє: об'єднати споріднені матеріали кількох предметів навколо однієї теми, опанувати значний за обсягом навчальний матеріал за період уроку, досягти цілісності знань; сприяє формуванню здібностей учнів; виховує креативну особистість, готову до творчого пошуку.

Основними формами організації освітнього процесу у школі II ступеня (5 клас) є різні типи уроку, інтерактивні форми і методи навчання —

дослідницькі, інформаційні, проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуативні вправи, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За заявою батьків заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Основною формою організації освітнього процесу у школі II ступеня(6-9 класи) є класно-урочна система. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Завдання освітнього процесу реалізуються через екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Такі уроки поєднують виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, сприяють більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Формування ключових компетенцій ґрунтується на новій системі універсальних знань, умінь, навичок, а також досвіду самостійної діяльності та особистої відповідальності учнів. При плануванні уроків передбачаються види завдань, які сприяють набуттю учнями навичок самостійного пошуку відповідей, аналізу фактів, узагальненню набутого матеріалу. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За необхідності освітній процес може відбуватися в дистанційному та змішаному режимах із використанням сучасних освітніх інструментів: поєднання онлайн-занять через Zoom, Google Meet; заздалегідь записаних відео-уроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використанням платформи Classroom.

За потреби у закладі освіти може бути організовано індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовано індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

6. Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладену за освітніми галузями, визначеними в Державних стандартах та Типових освітніх програмах, а саме:

**початкова освіта 1-4 класи (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.),
освітні галузі:**

мовно – літературна

іншомовна

математична

я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна й здоров'язбережувальна)

технологічна

інформативна

мистецька

фізкультурна

базова освіта, 5 клас:

мовно – літературна

математична

природнича

соціальна і здоров'язбережувальна)

громадянська та історична галузь

технологічна

інформатична

мистецька

фізична культура

базова освіта, 6-9 класи:

мови і літератури

суспільствознавство

мистецтво
 математика
 природознавство
 технології
 здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Навчальні програми (повний перелік навчальних програм, за якими по ступенях працює заклад: I –II ступенів)

I ступінь

1 клас

Предмет	Програма
Навчання грамоти Іноземна мова (анг.) Математика Я досліджую світ Трудове навчання Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма початкової освіти (автор Савченко О.Я) Наказ МОН України від 21.03.2018 № 268 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”

2 клас

Предмет	Програма
Українська мова Читання Іноземна мова (анг.) Математика Я досліджую світ Інформатика Трудове навчання Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма початкової освіти (автор Савченко О.Я) Наказ МОН України від 21.03.2018 № 268 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”

3 клас

Предмет	Програма
Українська мова Читання Іноземна мова (анг.) Математика Я досліджую світ Інформатика Трудове навчання	Типова освітня програма початкової освіти (автор Савченко О.Я) Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти”

Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво Фізична культура	
--	--

4 клас

Предмет	Програма
Українська мова Читання Іноземна мова (анг.) Математика Я досліджую світ Інформатика Трудове навчання Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма початкової освіти (автор Савченко О.Я) Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти”

II ступінь

5 клас

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Українська мова. 5-6 класи	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
	Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-6 класи	Яценко Т.О., Тригуб І.А.
	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.
	Зарубіжна література. Модельна навчальна програма для закладів базової середньої освіти	Авторський колектив О.Ніколенко, О.Ісаєва, Ж.Клименко
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Іноземна мова. 5-9 класи	Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Тріфан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.
	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.

Математична	Математика. 5-6 класи	Василишин М.С., Милянник А.І., Працьовитий М.В., Простакова Ю. С., Шкільний О.В.
Природнича	«Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс)	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
	Природознавство Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
Громадянська та історична освіта	Інтегрований курс Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5-6 класи	Кафтан М.В., Козорог О.Г., Костюк І.А., Мудрий М.М., Селіваненко В.В.
	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я
Соціальна та здоров'язбережна	Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс). 5-6 класи	Шиян О.І., Дяків В.Г., Волощенко О.В., Козак О.П., Овчарук О.В., Седоченко А.Б., Сорока І.З., Страшко С.В.
	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
Технологічна	Технології. 5-6 класи	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.
	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.
	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	колектив Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
Інформаційна	Інформатика. 5-6 класи	Пасічник О.В., Чернікова Л.А

	Модельна навчальна програма «Інформатика 5-6 класи»	Автори Козак Л.В., Ворожбит А.В.
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс). 5-6 класи	Івасюк О.М., Комаровська О.А., Кізілова Г.О., Лемешева Н.А., Лобова О.В., Назар Л.Й., Чужинова І.Ю., Шулько О.А.
	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автори: О. М. Івасюк, О. А. Комаровська, Г. О. Кізілова, Н. А. Лемешева, О. В. Лобова, Л. Й. Назар, І. Ю. Чужинова, О. А. Шулько
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 класи	Омельяненко І., Тимчик М.

На основі затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

6 -9 класи

Предмет	Програма
Укр. мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Укр. література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013, (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804

Математика	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І., (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804)
Зарубіжна література	Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Іноземна мова (англ.)	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», К., 2017 р. Наказ МОН від 29.05.2015 № 585 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Історія України. Всесвітня історія.	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 клас», 2017, наказ МОНУ від 07.06.2017 №804
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи»(оновлена),затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я -К.:Видавничий дім «Освіта»,2013 (Зі змінами,затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№804
Інформатика	Інформатика. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804
Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804

Фізика	Фізика. 7-9 класи. Оновлена навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів . (оновлена), затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

При розподілі варіативної складової враховуються індивідуальні освітні потреби учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення навчального закладу

Курси за вибором

Основи християнської етики

Навчальна програма для учнів 1-4 класів

(В.Жуковський.,І.Борщівський.,А.васьків(лист ІМЗО від 02.07.2019 року №1/12-Г-84

Християнська етика в українській культурі

Програма «Християнська етика в українській культурі» для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти

(Лист Інституту модернізації і змісту освіти МОН від 23.05.2019 р. за № 22.1/12-Г-289.

Початкова військова підготовка

Програма курсу за вибором «Початкова військова підготовка» 9 (8) клас. Автори Фука М.М., Бондар В.І. Рекомендовано для використання в загальноосвітніх(Лист ІТЗ від 05.06.2015 року № 14.1/12-Г-401).

Українознавство(6-9 класи). Навчальна програма курсу за вибором «Українознавство 5-9 кл.» Схвалено для використання з загальноосвітніх навчальних закладах(лист МОН України від 10.08.2020 №2.1/11-5310)

8. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти (окреме положення):

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (моніторинг);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (навчальні програми та підручники);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (щомісячні звіти);
- якість проведення навчальних занять(через аналіз уроків) ;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) – проведення адміністративних контрольних робіт,.

1. Загальні положення

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розроблення рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

2. Принципи забезпечення якості:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості загальної середньої освіти (політика щодо забезпечення якості):
  - системності;
  - об'єктивності;
  - безперервності;
  - перспективності;
  - гуманістичної спрямованості;
  - відкритості;
  - оперативності.

3. Процедури забезпечення якості:

- розроблення, затвердження, здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм;
- забезпечення прозорої та зрозумілої політики щодо здобувачів освіти на усіх стадіях навчання – від зарахування до випуску, включаючи щорічне оцінювання здобувачів освіти;
- щорічне оцінювання педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників, забезпечення умов для підвищення ними своєї кваліфікації, застосування чесних та прозорих процесів щодо прийняття на роботу та розвиток персоналу (кадрова політика);
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом (інформаційний менеджмент);
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- забезпечення публічності інформації про освітню, адміністративну, економічну та інші види діяльності закладу;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

4. Об'єкти моніторингу якості загальної середньої освіти :

- зміст освіти;

- рівень сформованості компетентностей (навчальних досягнень учнів);
- рівень соціалізації здобувачів освіти;
- засоби, що використовуються для досягнення освітніх цілей;
- умови здійснення педагогічного процесу та їх вплив на результати.

5. Оцінювання здобувачів освіти

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

1) формувальне (поточне) оцінювання (у 1-2 класах здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктних засадах, передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і само оцінювання; має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях);

2) в кінці навчального року проводиться завершальне (підсумкове) оцінювання :

-у 1-2 класах, яке проводиться з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до учня/учениці в процесі подальшого навчання; у 3-му та 4-му класах - підсумкове (тематичне та завершальне) оцінювання проводиться з метою зіставлення навчальних досягнень здобувачів освіти з очікуваними результатами навчання, визначених освітньою програмою.

-у 6- 9 класах – поточне, тематичне, підсумкове (семестрове та річне) оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою;

- у 4 та 9 класах - державна підсумкова атестація учнів здійснюється за 12-бальною шкалою.

Навчальні досягнення учнів, які навчаються за індивідуальною формою навчання, оцінюються відповідно до вимог індивідуальних навчальних програм.

Учні 1-4 класів вчать не лише писати, читати і рахувати, а й конструктивно виражати свої емоції та керувати ними, співпрацювати в парах і в групі, висловлювати свою думку, критично мислити, аналізувати, шукати різні варіанти рішень, мирно вирішувати конфлікти, брати на себе відповідальність за свої дії. Запроваджено свідоцтва досягнень, які враховують динаміку зростання рівня навчальних досягнень учнів та є зрозумілим документом для батьків або осіб, які їх замінюють. Для учнів 5-9 класів залишається бальне оцінювання, облік підсумкового оцінювання відображено в табелях успішності.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої освіти, вимогам державних стандартів повної загальної середньої освіти здійснюється шляхом їх державної підсумкової атестації.

Кожен учень має пройти державну підсумкову атестацію на кожному рівні повної загальної середньої освіти, крім випадків, визначених законодавством.

Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації на кожному ступені навчання визначаються і затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2016 р. №1009.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу.

Критерії базової та повної загальної середньої освіти реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий, затверджені наказом Міністерства освіти і науки від 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. За № 566/19304.

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениці) правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові.

б. Компоненти система внутрішнього забезпечення якості:

- виконання навчальних планів та освітньої програми (контроль за виконанням),
- кадрове забезпечення освітньої діяльності (створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (оновлення методичної бази освітньої діяльності);
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), якості знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- академічна доброчесність (схвалене педагогічною радою від 31.08.2021 року протокол № 1).

9. Навчальний план Пишківської ЗОШ І-ІІ ступенів:

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ
Пишківської загальноосвітньої школи І-ІІ ступенів
на 2022-2023 навчальний рік**

І. Загальні засади

Тип закладу – загальноосвітня школа.

Орієнтовна кількість класів: 1 - 4 кл. – 4 класи, 5 – 9 кл. – 5 класів.

Орієнтовна кількість учнів:

- I ступінь – 50 учнів: 1 клас – 11 учнів, 2 – 15 учнів, 3 – 12 учнів, 4 – 12 учнів.
- II ступінь – 68 учнів: 5 клас – 12 учнів, 6 клас – 12 учнів, 7 клас – 15 учнів, 8 клас – 17 учнів, 9 клас – 12 учнів.

Режим роботи закладу:

мова навчання – українська;

режим навчання - п'ятиденний;

початок занять – о 9.00;

- тривалість уроків у початковій, основній школі відповідно до п. 4 ст.10 розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» становить: у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин, у 5-9-х класах – 45 хвилин.

Тривалість перерв відповідно до санітарно-гігієнічних норм складає:

10 хв. – малі перерви, 20 хв. – великі (після 2 і 4 уроків).

В умовах дії правового режиму воєнного стану освітній процес буде відбуватися за змішаною формою навчання в дві зміни:

- заняття в початковій школі (1-4 класи) в I зміну

в очному режимі ;

- заняття в 5-9 класах в II зміну за змішаною формою навчання:

I зміна :

1 урок-8.30-9.00-перерва 5 хв.;

2 урок-9.05-9.35-перерва 5 хв.;

3 урок-9.40-10.10-перерва 20 хв.(харчування учнів);

4 урок-10.30-11.00-перерва 5 хв.(харчування учнів);

5 урок-11.05-11.35-перерва 5 хв.;

6 урок-11.40-12.05.

II зміна:

- 1 урок-11.40-12.10-перерва 5 хв.;
- 2 урок-12.15-12.45-перерва 5 хв.;
- 3 урок-12.50-13.20-перерва 20 хв.(харчування учнів);
- 4 урок-13.40-14.10-перерва 5 хв.;
- 5 урок-14.15-14.45-перерва 5 хв.;
- 6 урок-14.50-15.15- перерва 5 хв.;
- 7 урок-15.20-15.45-перерва 5 хв.;
- 8 урок-15.50-16.15.

Гранична наповнюваність класів встановлена відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (п.2.ст.12 розділу III) кількість учнів у класі (наповнюваність класу) державного, комунального закладу освіти не може становити менше 5 учнів та більше.

Курси за вибором, індивідуальні та групові заняття проводяться після основних занять з обов'язковою перервою за окремим розкладом.

4. Основні нормативні документи, навчально-виховний процес відповідно до яких організовано :

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту» (стаття 33),
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11),
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898,
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня,затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №407 ,
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня затвердженої наказом МОН України від 20 квітня 2018 року №405,
- Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 р. № 235,
- наказів МОН України від 08.10.2019 №1272, № 1273«Про затвердження Типових освітніх програм 1-2 і 3-4 класів» («Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я.»);
- наказу МОН України від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами»;
- наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»,
- наказу МОН України від 01.04.2022 р. № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»,
- наказу МОН України від 16.04.2018 р №367. «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»

-Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого Наказом МОЗ України від 25 вересня 2020 року № 2205 ,
-навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України (лист МОН про перелік навчальної літератури, рекомендованої МОН України для використання у ЗО у відповідному навчальному році)

Робочий навчальний план на 2022-2023 навчальний рік складено :

для 1–2 класів – Державного стандарту початкової освіти(2018), типових освітніх програм (наказ МОН України від 08.10.2019р. № 1272 (додаток № 1);

для 3–4 класів - Державного стандарту початкової освіти(2018), типових освітніх програм (наказ МОН України від 08.10.2019р. № 1273 (додаток № 2,3).

для 5 класу – Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 р. № 235;

-для 6–9 класів освітній процес здійснюватиметься відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20квітня 2018 р. №405.

II. Розподіл годин інваріантної та варіативної складових

Навчальний план закладу охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової, ведення курсів за вибором, індивідуальних та групових занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин робочого навчального плану. З метою забезпечення виконання Державних освітніх стандартів забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, в повному обсязі.

Інформація про реалізацію варіативної складової навчальних планів включає обґрунтування розподілу годин варіативної складової відповідно до типу навчального закладу, запитів учнів, якісного складу педагогічних кадрів, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

Відповідно до запитів учнів і їх батьків визначено години варіативної складової навчального плану.

Години варіативної складової передбачено на:

1.Курси за вибором:

-основи християнської етики - 1-4 класи – 0,5 год., християнська етика в українській культурі -5-9 класи-1 год., з метою виховання високодуховної, високоморальної особистості, формування особистісних та громадських чеснот;
-українознавство-5-9 класи-0,5 год.,з метою поглибленого вивчення історії,культури,побуту,традицій українців від найдавніших часів до сьогодення;

-індивідуальні та групові заняття –1,3-4 класи- 0,5 год.;
-розвиток продуктивного мислення-2 клас-0,5 год.;
-родинні фінанси-5 клас-1 год.;
- початкова військова підготовка –8-9 класи- 0,5 год.,з метою ознайомлення учнів з навичками початкової військової підготовки як для майбутніх захисників Вітчизни.

2. На розширення навчальної програми:

-українська мова-5-9 класи-0,5 год.;
-географія-6 клас-1 год,8-9 кл.-0,5 год..для підвищення якості знань учнів.

III. Порядок вивчення окремих навчальних предметів

Відповідно до рішення педагогічної ради від 31.08.2022 року (протокол № від 31.08.2022 року) та згоди вчителів 3-го класу Андрейчук Ю.І., 4-го класу Войтас О.М., 2-го класу Заверухи Л.Н. години освітніх галузей «Технологічна і інформаційна» виділено в окремі предмети «Інформатика» та «Дизайн та технології». «Інформатику» викладатиме вчитель вчитель інформатики Гоцька Світлана Ярославівна. Мистецька галузь викладатиметься як окремі навчальні предмети «Музичне мистецтво» і Образотворче мистецтво. Мовно-літературний компонент викладатиметься окремо як «Англійська мова», «Українська мова» та «Читання» відповідно до Додатку 1.

Мовно-літературна освітня галузь у 2 - 4 класах реалізовується через окремі предмети «Українська мова» і «Читання». На цю галузь відведено 7 навчальних годин по 3,5 години на кожний предмет. Під час складання розкладу впродовж тижня планується три уроки української мови і три уроки читання. Сьомий урок на одному тижні присвячений розвитку зв'язного мовлення, а на іншому – роботі з дитячою книжкою.

Предмети інваріантної(українська мова, історія України, всесвітня історія, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, трудове навчання, інформатика , основи здоров'я) та варіативної (основи християнської етики, українознавство) складової робочого навчального плану будуть викладатися протягом навчального року за розкладом.

Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення, за результатами анкетування учнів обрано такі модулі для вивчення предмета «Фізична культура» у 5-9 класах: Футбол. Волейбол. Настільний теніс. Легка атлетика.

Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 08.10. 2019р. № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів середньої освіти», від 08.10.2019р. № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», від 20.04.2018р. № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня», від 20.04.2018р. №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

У 2022-2023 навчальному році визначено такий порядок викладання предметів інваріантної складової, на які виділено не цілу (дробову: 1,5; 2,5) кількості годин:

№ з/п	Назва навчального предмету, спецкурсу тощо	Клас	Кількість годин за робочим навчальним планом	Кількість годин	
				I семестр	II семестр
1	Українська мова	8	2,5	2	3
		9	2,5	2	3
2	Історія України	8	1,5	2	1
		9	1,5	2	1

Предмети інваріантної складової, а саме :

- української мови - 5-9 класи – 0,5 год.,
- історія України-8-9 класи-1,5 год.будуть вивчатися протягом року.

Предмети варіативної складової, а саме :

- основи християнської етики - 1-4 класи – 0,5 год.,
- християнська етика в українській культурі-5-9 класи-1 год.;
- українознавство-6-9 класи-0,5 год.,
- індивідуальні та групові заняття –1,2,4 класи- 0,5 год.;
- розвиток продуктивного мислення-3 клас-0,5 год.;
- початкова військова підготовка –8-9 класи- 0,5 год. будуть вивчатися протягом року.

Поділ класів при вивченні окремих предметів здійснюється згідно з чинними нормативами (наказ Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 року за № 229/6517 із змінами, внесеними згідно з наказом МОН №572 від 09.10.2002, наказом МОН, молоді та спорту «921 від 17.08.2012, наказом МОН №401 від 08.04.2016) і передбачає поділ на групи.

Поділ класів на групи здійснюється при вивченні предмету –інформатика у 8 класі.

Предмет	Клас	Кількість учнів	Кількість груп
	8	17	2 групи

Директор школи

Віталій КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ

Навчальний план Пишківського закладу загальної середньої освіти I ступеня з українською мовою навчання (1-4 класи(автор О.Я.Савченко) на 2022-2023 н.р.

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 клас
<i>Інваріантний складник</i>					
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7			
	Українська мова		3,5	3,5	3,5
	Читання		3,5	3,5	3,5
Іншомовна	Англійська мова	2	3	3	3
Математична	Математика	4	4	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		19+3	21+3	22+3	22+3
<i>Варіативний складник</i>					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1
Курс за вибором					
Основи християнської етики		0,5	0,5	0,5	0,5
Індивідуальні та групові заняття		0,5	0,5		0,5
Розвиток продуктивного мислення				0,5	
Загальна кількість навчальних годин		23	25	26	26
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26	26

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

закладу освіти II ступеня з українською мовою навчання (5 клас) на 2022-2023 навчальний рік

Освітня галузь	Навчальні предмети та галузеві інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класах
		5
Мовно-літературна	Українська мова	4+0,5
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1,5+0,5
	Англійська мова	3,5
Математична	Математика	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1,5
Громадянська та історична галузь	Вступ до історії України та громадянської освіти	1
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом		26 +3+1
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2
Курси за вибором:		1
Християнська етика в українській культурі		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3

Навчальний план закладу освіти II ступеня з українською мовою навчання (6-9 класи) на 2022-2023 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень по класах			
		6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5+05	2,5+05	2+05	2+0,5
	Українська література	2	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствозна-вство	Історія України	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства				1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1		
	Образотворче мистецтво	1	1		
	Мистецтво			1	1
Математика	Математика	4			
	Алгебра		2	2	2
	Геометрія		2	2	2
Природознавство	Природознавство				
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2+1	2	2+0,5	1,5+0,5
	Фізика		2	2	3
	Хімія		1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		26,5+3+1,5	28+3+0,5	28,5+3+0,5+0,5	30+3+0,5+0,5
Додатковий час на навчальні предмети, курси за вибором, факультативи, індивідуаль		3,5	2,5	3	3

ні заняття та консультації				
Курси за вибором:	2	2	2	2
Християнська етика в українській культурі	1	1	1	1
Українознавство	1	1	0,5	0,5
Початкова військова підготовка			0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня(без врахування поділу класів на групи)	31	32	33	33
Всього	31+2	31,5+2	32,5+2	34+2

Директор школи

Віталій КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ

IV. Структура 2022-2023 навчального року

Відповідно до пункту 3 статті 10 Розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладах загальної середньої освіти організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. 2022-2023 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом День знань – і закінчується не пізніше 30 червня наступного року.

Освітній процес в школі організовано за семестровою системою.

I семестр – 01.09.2020р. – 24.12.2020р.

II семестр – 10.01. 2021р. – 07.06.2021р.

Канікули :

Осінні – 25.10.2020р. – 31.10.2020 р.

Зимові – 25.12.2020р. – 09.01.2021р.

Весняні - 28.03.2021р. – 03.04.2021р.

07 червня 2021 р. – Останній дзвінок.

Навчальні екскурсії у 1 – 4 класах, навчальні екскурсії та навчальну практику у 5 – 8 класах проводити (відповідно до інструктивно-методичного листа МОН України від 06.02.2008 №1/9-61 на підставі рішення педради).

У випускних 4 і 9 класах проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до п. 5 ст.17 розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» та Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом МОН України від 07.12.2018р. № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.01.2019р. за № 8/32979. Вручення документів про освіту проводиться для випускників 9-го класу у червні 2023 року.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової і основної школи.

Реалізація процесу навчання в школі здійснюється в ході 5-денного робочого тижня на уроках тривалістю в 1-х класах - 35 хвилин, в 2-4 класах - 40 хвилин, 5-9 класах – 45 хвилин. Навчальні заняття починаються в школі о 9.00 год. Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлена відповідно до Закону України „ Про загальну середню освіту”.

Усі учні 1-8 класів, незалежно від результатів річного оцінювання, переводяться до наступного класу.

Мережа класів школи формується на підставі нормативів їх наповнюваності та санітарно - гігієнічних умов для здійснення навчально-виховного процесу.

По закінченню навчального року здійснюється річне оцінювання навчальних досягнень учнів усіх класів.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 02 червня 2023 року.

З урахуванням місцевих особливостей та кліматичних умов за погодженням з відділу освіти Трибухівської сільської ради можуть змінюватись структура навчального року та графік учнівських канікул.

В освітній програмі Пишківської ЗОШ I-II ступенів
на 2022/2023 навчальний рік
пронумеровано, прошнуровано
_____ (_____) сторінок
Директор _____ Віталій КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ

Перелік програм варіативної складової

Курси за вибором:

1. Основи християнської етики (1-4 класи)

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи християнської етики 1 - 11 класи», рекомендована МОН України від 16.07.2015 року № 1/11 - 10027.

2. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА «ХРИСТИЯНСЬКА ЕТИКА В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ» для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти

(Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах

Комісією з християнської етики Науково-методичної ради з питань освіти і науки України (протокол № 1 від 20.05.2019 р.) Лист Інституту модернізації і змісту освіти МОН від 23.05.2019 р. за №22.1./12 – Г-289).

3. Початкова військова підготовка

Програма курсу за вибором «Початкова військова підготовка» 9 (8) клас. Автори Фука М.М., Бондар В.І. Рекомендовано для використання в загальноосвітніх (Лист ІТЗ від 05.06.2015 року № 14.1/12-Г-401).

4. **Українознавство** вивчається у 5, 6 класах за програмою курсу за вибором «Українознавство, 5–11 класи: навчальна програма з курсу за вибором «Українознавство» для закладів загальної середньої освіти України / авт. –укл. : А.Ціпко, Т.Бойко, С.Бойко, О.Газізова. Київ, 2020», схвалено вченою радою Науково-дослідного інституту українознавства (протокол від 30.07.2019 р. № 7), рекомендовано МОН України (лист МОН України від 10.08.2020 р. № 1/11-5310).

ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ в Пишківській загальноосвітній школі І-ІІ ступенів

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність в Пишківській загальноосвітній школі І-ІІ ступенів (далі - Положення) закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування осіб, що працюють та навчаються в Пишківській загальноосвітній школі І-ІІ ступенів (далі – школа).

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, ст. 42 Закону України «Про освіту» та на виконання основних завдань діяльності колективу школи, затверджених.

1.3. У своїй діяльності навчальний заклад дотримується принципу меритократії, що означає оцінювання учнів винятково на підставі їх знань і вмінь, а педагогічних працівників - на основі їх професійної компетентності, результатів роботи, внеску у розвиток школи, що є підставою для їх подальшого матеріального, морального та кар'єрного стимулювання. Школа зобов'язується вживати заходів щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах педагогічних працівників та здобувачів загальної середньої освіти.

1.4. Педагогічні працівники та здобувачі загальної середньої освіти зобов'язані дотримуватися загальноновизнаних норм етики, моралі, поважати гідність осіб, які працюють та навчаються в школі, підтримувати систему демократичних відносин між представниками шкільної спільноти, сприяти підвищенню

морально-психологічного клімату в колективі, спрямовувати свої дії на зміцнення авторитету закладу освіти.

1.5. Школа в своїй діяльності керується принципом незалежності здобуття загальної середньої освіти від впливу політичних партій, громадських і релігійних організацій. Створення та діяльність політичних партій, суспільно-політичних рухів, релігійних об'єднань та воєнізованих формувань в школі не допускається.

Адміністрація школи гарантує дотримання в стінах закладу освіти ст. 36 Конституції України. Належність особи до будь-якої політичної партії, громадської, релігійної організації, що діють відповідно до Конституції України, не є перешкодою для її участі в навчально-виховному процесі. Педагогічні працівники та інші співробітники школи є вільними у своїх політичних і передвиборчих симпатіях. Жодний адміністративний тиск з приводу політичних переконань, а також характеру волевиявлення членів шкільної спільноти через вибори, референдуми та інші форми безпосередньої демократії є недопустимим.

1.6. Дотримання академічної доброчесності в школі пов'язане із сповіданням педагогічними працівниками та здобувачами загальної середньої освіти наступних принципів:

1.6.1. Верховенства права. В шкільному середовищі пріоритетом повинно бути дотримання принципу верховенства права, а саме: справедливості, добра, свободи, правової рівності, поваги до людської гідності, честі, істини тощо.

1.6.2. Законності. У своїй діяльності члени шкільної спільноти мають суворо дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів.

1.6.3. Соціальної справедливості. У взаємовідносинах між членами шкільної громади важливим є забезпечення свободи, справедливості, розвитку особистості та її активної участі у житті держави та школи, а також повага до гідності кожної особи, нетерпимості щодо аморальної та неетичної поведінки.

1.6.4. Науковості. Педагогічні працівники зобов'язані об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, теорії; ознайомлювати шкільну спільноту з новими досягненнями, науковими методами, пояснювати значення теорії для практики; розкривати наукові причинно-наслідкові зв'язки явищ, що вивчаються; викладати навчальний матеріал з позицій останніх досягнень науки й техніки; забезпечувати тісний зв'язок із сьогоденням.

1.6.5 Дотримання авторського права. Педагогічні працівники повинні посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну, науково-педагогічну, творчу діяльність. Забезпечити виконання письмових робіт без залучення зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, списування академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

1.6.6 Принцип достовірності результатів педагогічної, науково-педагогічної, дослідницької діяльності здобувачів загальної середньої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і

можливостей); об'єктивність оцінювання результатів навчання. Не допускати свідомого завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів загальної середньої освіти.

1.6.7 Професіоналізму та компетентності. Передбачає наявність у здобувачів загальної середньої освіти та педпрацівників школи управлінських та аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, ґрунтовних знань, виконання своїх обов'язків на належному рівні, високу організацію праці.

1.6.8 Партнерства і взаємодопомоги. Означає сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

1.6.9 Відкритості й прозорості. Усі процеси, документи в школі, які стосуються освітньої, наукової, дослідницької, господарської та фінансової діяльності, є прозорими, відкритими, що забезпечує можливість громадського контролю.

1.6.10 Відповідальності. Здобувачі загальної середньої освіти та педагогічні працівники школи мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання, дотримуватися норм цього Положення.

1.7. Дія цього Положення поширюється та є обов'язковою до виконання для всіх учасників освітнього процесу в школі. Усі особи, на яких поширюється дане Положення, повинні бути ознайомлені з його змістом.

1.8. Положення публікується на офіційному веб-сайті школи.

2. Політика академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Академічна доброчесність педагогічних працівників спрямована на:

2.2.1. Дотримання загальноприйнятих етичних норм, положень Конституції України, норм законодавства України, Статуту школи, Колективного договору та внутрішнього шкільного розпорядку.

2.2.2. Повагу до осіб, які здобувають освіту, їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин.

2.2.3. Об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти; ефективне виконання своїх функціональних обов'язків; підвищення кваліфікації.

2.2.4. Дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо.

2.2.5. Здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.

2.2.6. Дотримання законодавства із запобігання корупції, уникнення конфлікту інтересів.

- 2.2.7. Нести відповідальність за порушення академічної доброчесності.
- 2.3. Академічна доброчесність здобувачів загальної середньої освіти передбачає:
- 2.3.1. Дотримання загальноприйнятих етичних норм, положень Конституції України, норм законодавства України.
- 2.3.2. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.
- 2.3.3. Повагу честі і гідності інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших.
- 2.3.4. Бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами.
- 2.3.5. Використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них.
- 2.3.6. Не фальсифікувати інформацію, результати досліджень.
- 2.3.7. Не пропонувати неправомірну вигоду за отримання будь-яких переваг у навчальній або науково-дослідницькій діяльності.
- 2.3.8. негайно повідомляти адміністрацію школи у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, свободам чи інтересам громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.
- 2.3.9. Нести відповідальність за порушення академічної доброчесності.

3. Етичні норми академічної діяльності педагогічних працівників та здобувачів загальної середньої освіти

- 3.1. Педагогічний працівник має дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, зокрема:
- 3.1.1. Сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між учасниками освітнього процесу.
- 3.1.2. Сприяти формуванню та поширенню позитивного іміджу школи.
- 3.1.3. Шанобливо ставитися до державної символіки та символіки школи.
- 3.1.4. Зберігати та примножувати славні традиції школи.
- 3.1.5. Виявляти толерантність та повагу до релігії, культури, звичаїв та традицій учнів, працівників школи всіх національностей.
- 3.1.6. Допомогати учасникам освітнього процесу, що опинилися у складних життєвих обставинах.
- 3.1.7. Не принижувати будь-яким чином гідність здобувачів загальної середньої освіти.
- 3.2. У процесі навчання здобувачі загальної середньої освіти:
- 3.2.1. Зобов'язані зберігати та раціонально та дбайливо використовувати матеріально-технічну базу школи.
- 3.2.2. Сприяти збереженню та примноженню традицій школи, підвищувати престиж школи власними досягненнями у навчанні, науці, спорті, творчості.
- 3.2.3. Шанувати історію школи, здобутки педагогів, випускників, сприяти розвитку позитивної репутації школи.

3.2.4. Повинні приходити на заняття без запізнення, знати вчителів на ім'я та по батькові, звертатися до них на «Ви».

3.2.5. Не мають права поводитися грубо з учителями, однолітками, іншими працівниками школи.

4. Етичні норми наукової діяльності. Академічний плагіат

4.1. Педагогічні працівники, здобувачі загальної середньої освіти зобов'язані в процесі своєї діяльності дотримуватися принципу академічної доброчесності та етичних норм наукової діяльності.

4.2. Порушенням етичних норм наукової діяльності є:

4.2.1. Порушення методики виконання досліджень.

4.2.2. Академічна фальсифікація та фабрикація; публікація вигаданих результатів досліджень.

4.2.3. Приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення дописку авторів наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні наукового продукту.

4.2.4. Оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань.

4.2.5. Надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

4.3. Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

4.3.1. Науково-дослідницькі роботи здобувачів загальної середньої освіти, науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти уроків). Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють наукові керівники, члени методичної ради школи, методичні ради та наукові ради вищих інстанцій.

4.4. Форми академічного плагіату:

4.4.1. Використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань.

4.4.2. Перефразування або цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування.

4.4.3. Спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел; - представлення в якості власного твору (есе, тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки.

4.4.4. Посилання на джерела, які не використовувалися в роботі.

4.4.5. Використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів та зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо).

4.4.6. Складання всіх форм семестрового контролю, державної підсумкової атестації підставними особами.

4.4.7. Списування.

4.4.8. Повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи.

4.4.9. Повторна публікація своїх наукових результатів.

4.4.10 Фальсифікація результатів освітньої діяльності.

5. Заходи з попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності

5.1. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в школі використовується наступний комплекс профілактичних заходів:

5.1.1. Інформування здобувачів загальної середньої освіти, науково-педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики.

5.1.2. Визнання в школі принципу відкритості, що забезпечує можливість громадського контролю академічної діяльності, адміністративної та фінансової прозорості, шляхом оприлюднення на офіційному веб-сайті.

5.1.3. Ознайомлення здобувачів загальної середньої освіти й педагогічних працівників із цим Положенням.

5.1.4. Посилений контроль адміністрації школи, методичної ради, наукових керівників, членів екзаменаційних комісій щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо, щодо академічного плагіату, списування.

6. Відповідальність за недотримання норм та правил академічної доброчесності

6.1. За порушення правил академічної доброчесності педагогічні працівники можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності: відмова у присвоєнні педагогічного звання, кваліфікаційної категорії та позбавлення педагогічного звання, кваліфікаційної категорії.

6.2. Порушення загальноприйнятих норм поведінки, ігнорування норм етики, моралі та громадської свідомості, етичних норм академічної та наукової діяльності може розглядатися як вчинення аморального проступку, що за своїм характером несумісний із продовженням роботи в школі.

7. Контроль за дотриманням норм академічної доброчесності та етики

7.1. Контроль за дотриманням норм академічної доброчесності та етики покладається на адміністрацію та методичну раду школи.

8. Заключні положення

8.1. Це Положення затверджується рішенням педагогічної ради школи та вводиться в дію наказом директора школи.

8.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради школи та вводяться в дію наказом директора школи.

Положення розглянуто і затверджено на засіданні педагогічної ради Пишківської загальноосвітньої школи I-II ступенів протокол № 1 від 31.08.2022 року, погоджено на засіданні ради школи протокол № від 31.08.2022 року.

